



Україні, нічим не відрізняючися в програмових і тактичних питаннях від російських, однак боряться проти утворення незалежної Української Народної Республіки навіть з совітською владою. Пояснюється це тим, що більшість робітництва України, поміж яким мають вплив комуністи, належить не до української нації, а до руської та єврейської. Українські комуністи (більшовики і ліві ес-ери українці), правда, не зовсім погоджуються з своїми спільниками що до утворення Української Соціалістичної Республіки, але їх вплив там не дуже помічається.

Українська революційна демократія (українські соціал-демократи, та есери центральної течії), рішуче настоюючи на соціальній революції, що наближає їх до аналогічної російської течії, однак в питанні про незалежність Української Народної Республіки принципово розходяться з нею. Заго в тісному контакті з українською революційною демократією йдуть близькі до неї по ідеології єврейські партії полейціон та обєднана соціалістична партія, а почасті бунд, який не знайшов ще остаточного свого сталого шляху та польська соціалістична партія. Чого випадково, певно з причин національно-державного порядку, до прихильників соціальної революції перейшли і соціалісти самостійники, які по своїй соціальної програмі безперечно ближче стоять до сторонників широкіх соціальних реформ на основі еволюційного законодавства.

Соціалісти самостійники во ім'я національно-державних інтересів пішли тим шляхом, що минулого року соціалісти-федералісти.

Нарешті третій політичний напрям, це еволюційна чи національно-демократія (соціалісти федералісти, трудовики, а почасті українські хлібороби-демократи та селяне хлібороби-власники), солідарна цілком з революційною демократією в національно-державних справах, не поділяє однак крайніх соціальних експериментів останньої. Близько до неї могли би стояти ліві кадети, народні соціалісти, народна єврейська партія (фолькс-партей) та ліві групи сіоністів, а також польський демократичний централ.

Але коли навіть в першій політичній течії не знаходимо повної згоди між однорідними соціальними групами, то в другій помічається досить велика незгода що до національно-державних справ, а між іншим обидва ці політичні напрями намагаються стояти на ґрунті інтернаціоналу.

Тим більше розходяться між собою в національно-державних справах однорідні соціальні групи різних націй України. Коли українська демократія є опозицією при верхній владі Української Народної Республіки, то руська, а почасті польська і єврейська демократія опозицією проти верхньої влади, поскільки ця влада є синонім суверенності Української Народної Республіки.

Нарешті четверта політична течія на Україні консервативно-буржуазна, в склад якої входять тільки соціальні групи неукраїнські, це гетьманські федералісти з „Протофіса“, які вороже ставляться до самої ідеї української державності.

Правда в її складі знаходимо і ліберально-буржуазні елементи, (сузовіф) але вони маловпливові і непомітні поміж русько-польськими та почасті єврейськими землевласниками промисловцями та купцями банкірами.

Як бачимо соціально-політична диференція на Україні, а особливо поміж українським народом не сходиться з тим же поділом на політичні напрями поміж російським суспільством. Коли в Росії народні соціалісти та ліві кадети не мають відмінної течії, то у нас навпаки хлібороби демократи та хлібороби власники (українські) почасті в супереч своїм програмним домаганням примушені йти спільно з національною демократією.

Характерно, що революційний рух в Німеччині та Польщі теж викликав аналогічну соціально-політичну диференцію. Так в Німеччині маємо своїх комуністів—група „Спартак“ та ліві незалежні соціал-демократи, свою революційну демократію—праві незалежні соціал-демократи та німецька соціал-демократична партія, нарешті третій та четвертий течії відповідають німецька демократична партія та консервативно-буржуазні кола.

Але коли в Німеччині ця диференція є дуже яскравою і сталою, то в Польщі не зовсім так. Там маємо польських комуністів, до яких належить і польська партія соціалістична ліваця, свою революційну демократію (польська партія соціалістична—фракція революційна, людовці та селянські спілки), ліберально-демократію (поступовці, демократи, радикали) і національно-консервативну буржуазний напрям (націонал-демократи, консерватори реалісти).

З порівняння випливає, що соціально-політична диференція у всіх цих чотирьох державах проходить майже однаково шляхом—але спорідненість помітна більше України з Польщею і Німеччиною з Росією; Польща кожного політичного напрямку майже однаковенька що до соціально-економічних проблем цілком різна в розв'язанні національно-державної проблеми.

Коли прихильники совітської влади та соціалістичної революції мало чим відрізняються по всіх цих державах, то революційна демократія принципово стоїти на ґрунті інтернаціоналу—фактично боюється за національно-державну незалежність свого народу; третя течія цілком стоїть на позиції національно-державної політики з республіканським ладом, а четверта во ім'я своїх класових інтересів бореться за status quo.

Але коли навіть комуністична, течія в більшості не українська на Україні, на словах одстоюючи ін-

тернаціоналізм, часто фактично підпадає впливам російського імперіалізму, то консервативно-буржуазна вже зовсім не звязує своїх класових інтересів з українською державністю і завдяки своєму великому економічному впливові сильно руйнує її; друга течія найкращіша на Україні, найбільш національна і без порівняння найтісніше звязана з українською державністю; третя течія політично значно слабша за другу, однак найбільш культурна і має в собі найбільше державних елементів. Як раз в тім і нещастя України, що за винятком другої та почасті третій течії всі інші політичні напрями не тільки не підтримують української державності, як то роблять споріднені їм соціальні групи в Росії, Німеччині та Польщі, а навпаки руйнують ще навіть не утворюючи українську державність при допомозі де яких груп з третьої та другої течії.

Отже українська національна демократія повинна зрозуміти, що боротися проти соціальної політики уряду не тільки можна, а і повинно, що викликати до співробітництва демократію неукраїнську також необхідно, бо таким чином ми зміцнимо українську державність, але боротися з українською верхньою владою це значить руйнувати українську державність та допомагати тим політичним групам які вже раз панували на Україні в січні-лютому та травні-листопаді 1918 р.

М. Кушнір.

### На біжучі теми.

#### Папуга з Валлядоліда.

Вона походила з далеких бразильських гай, і пірря на ній було так само яро-різнобарвне, як полу-денно-американська природа. І клітка стояла на балконі одного валлядолідського адвоката, що був її паном. В супереч до модерних екземлярів її роду, що вміли не лиш говорити, але й співати на сценах столичних вар'єте, папуга з Валлядоліда не вимовляла нічого, опріч одної однієнької фрази, котрою зате вона послугоувалася при кожній відповідній, а часом і невідповідній нагоді.

Ця фраза була: „віва Еспанья!“ Неї навчив її дід її теперішнього пана, що двадцятилітнім юнаком брав участь в обороні Сарагоси проти війська французького цесаря, що прийшло з за Перинетів. Вона твердо засвіла її собі і з того часу криводзьоба шовніетка стала загальною аною і шанованою особою в тихій вулиці, на котрій мешталася віла її пана. Тоді, коли Еспанія володіла ще великими колоніями в Новім Світі, а в Африці сперечалися з французькою республікою, прозиваливий крик „віва Еспанья!“ нікого не смішив. Коли вона, роззявивши дзьоба і полохаючи своїм пронизливим вереском горобців, ревіла на вулицю свою однієньку фразу, її панові пригадувалися побідні крики жовнірів герцога

Альби, від котрих як порох від вітру, розліталися на всі боки воляки нідерландської республіки.

Кілька років пізніше перенісся її пан до Барселони, збираючи з собою і свою улюбленню. Тут одначе, в цьому огнищі каталонської сепаратизму, вона не була вже предметом загальної адорації. Сусіди скоро випросили собі провокаційні демонстрації маленької крижунки, а каталонські підлітки, пробували, хоч і безуспішно, збити еспанську шовніетку з її балкону рогатками. Але це її мало що турбувало і пронизливий рев—віва Еспанья! страшив не одного барселонського пасанта змушуючи здивовано підводити до гори голову, так само, як і в Валлядоліді.

В 1898 році їй пощастило однак стати героїнею дня. Це було в один з майських днів, коли вулицею, на котрій мали свою резиденцію адвокат і його папуга, струнками рядами маршували відділи королівського війська. Їх мало посадити на кораб і, що повинні були повести їх на Кубу для боротьби з армією президента Сполучених Держав. В цей день вона виглядала як імениниця, і в своїй штуді перевищила себе саму, Персигналася всім тілом в діл на своїй штанзі, з виріченими очима і настобурченим піррям, що блищало всіма кольорами веселки, верещала вона в діл своє „Віва Еспанья!“, з з долу той самий крик, підхоплений сотнями людських голосів, збивався знову вгору до синьо-спілючого неба, заглушуючи ритмічний тупіт салдацьких чобіт і сухий тріск барабана.

В той гарячий майський день вона мала сатисфакцію, ся перната патріотка!

Але це був фатальний для неї день, бо він приніс з собою нещастя для її пана. Скоро потім і він мусів утратити жовнірські чоботи і жовнірську келку і мандрувати за океан. Йому не хотілося розлучитися з своєю зелено жовто червоною протечею, і вона помандрувала з ним.

Разом з деякими колегами її пана, попала вона до сант'ягської залози. Тут, всячи високо під стелею офіцерського касина, зогривала вона серця оборонців своїм диким, рідко коли вгаваючим криком. На неї не справляла найменшого враження навіть звістка про гибель цілої ескадри адмірала Сервері—Топете. З холодною кров'ю і з мужністю римських сенаторів, котрим донесли, що Hannibal ante portas, прийняла вона цю новину. Не розуміючи своєї нетактовності, вона, як добре накручений грамофон, наповняла залу обридливим вереском.

Але вона була скоро покарана за свою зухвалість і небажання лічтися з фактами. Її панові пощастило впасти смертю хоробрих на одному з фортів Сант-Яго і не пережити ганьби капітуляції. А вона—вона дісталася до рук одного з офіцерів кавалерії Рузвельта, котрий, по скінченні війни привіз її до себе, до одного з чикаг-

ських мхародранів. Тут вона зразу попала в незвиклу для себе обстановку. Її новий володар і паншущий американець з інтелігентними очима, старався як вмів, її переконати в перестарілоості її, привезеного з старого світу, гасла, про невідповідність його до „іття. Він навіть старався навчити її по англійськи. Але напідкинувшись на зовсім несподівану і рішучу опозицію. Чужі для англо-саського вуха слово еспанської фрази не вгаючи лунали в домі її нового пана. Він, цей останній вчив її з завзяттям людини своєї раси, а упертістю маньяка, Але по кожній такій лекції йому з здивованням, що граниччило з ненавистю доводилося обсервувати, як облізла по стільках пригодах, тремтячи те пілому тілі, обскубана злинялім вихованням сорагосського героя, з упертістю держача, немов пловала йому в лице своє незміне—„Віва Еспанья!“

По одній з таких „лекцій“, її вчитель з розпукою махнувши рукою, відійшов від неї, крикнувши в її роздзявлений дзьоб—„You are stupide!“

В відповідь йому, як він вже тріскав дверима, в покое розлігся такий некегельний вереск „Віва Еспанья!“ якого там давно вже не чули. Вона певно вгавала себе в цій хвильці за польовника Камбрана при Ватерлоо, котрий на пропозицію піддатися, кинув в ряди наступаючого ворога, згирдливо-цінічне:

Merbe!

Від того часу папузі з Валлядоліду дали спокій. З неї лише сміялися...

Ця історія, яку я чув від останньої її владительки, одної польської пані в Закопанім, завше мені приходить до голови, коли я читаю „разсужденія“ російських часописів на Україні при федерацію. Читачи їх, так і хочеться крикнути їм; панове редактори „Свободних Мислей“ і „Народного Дїла“, ми шануємо ваше завзяття, але невже в вас не більше розуму як в валлядолідській папузі?

Невже ви не розумієте, що ваше гасло—„да здравствуеть єдина (хочі „федеративная“) Росія!“—котре звучало гордо за часів другої Катерини, першого Миколи, ба навіть Миколи II-го з початку війни, що вело, це гасло, по досвіді цієї війни і по „добровольческим“ офіфу може лиш збуджувавши голосний регент?

Невже ви не розумієте, що кричати то Росію на Україні тепер це так само мудро, як кричати про велику Еспанію по втраці не всіх її американських і тихоокеанських колоній, по розпаді великої колісї імперії?

Невже ви не розумієте, що, в своїм завзятті ви там само мало подібні до старої наполеонівської гвардії, як валлядолідська папузі до Камбрана?

Невже вам не ясно, що вашим криком ви лише робите смішними себе і свою ідею? Д. Д.

### Євреї й українці в Галичині.

Тепер, коли український народ, визволившись із під гніту вікової неволі, дістає змогу прилучити до своєї молоді держави й західну провінцію, не-зайвим буде ознайомити читачів у невеличкому огляді з історією взаємовідносин поміж євреями й українцями в тій частині бувшої під'яремної України—в Галичині.

Перші спроби приязелювання між обома народами були ще років 25 тому. Становище, яке утворилось після конституції 1867 року, було невмовно тяжке для них обох. Українська мова й українська народність хоча й були визнані державою, але політично українці були поставлені в цілковиту залежність од польської шляхти, яка тоді в краю панувала.

Куріяльна 2-х і 3-х степенна система виборів у рейхстаг і в сойм Галичини, нічим не обмежене панування поляків у сфері адміністративного й політичного управління краєм і, нарешті, та система безупинного терору й корупції, яку провадили поляки на виборах і яка дістала собі сумну „славу“ далеко за межами цього краю (вибори „по-галичянському“),—зробили те, що політичне представництво українців у законодавчих установах обмежилось нікчемним мінімумом. При 165 депутатах у соймі Галичини й при рішучо приблизно числі поляків та українців на долю останніх

припадав якийсь десяток, півтора-голосів. До того ж і з середини українство роспинали національного зрадою в особи так званих „москвофілів“, які робили під впливом цюкванської чорносотенних елементів із Росії. Ця партія провадила політичну інтригу в інтересах великоруського імперіалізму і заради неї підкопувалися під самий ґрунт національних змагань українського народу.

Поляки з звичайною для них мудропоплетаною політикою то розкривали цю інтригу—поскільки вона стояла кіткою для їх власних вигод і забіганок то її підтримували—поскільки вона опиралася розколоту українське громадянство на два ворожих табори і цим самим підклали пороху під всю позицію української національності. Про відповідну участь українців що-до керування краєм не могло бути й розмов.

Становище євреїв було ще сумніше. Державна ніяк не визнала їх національності, а тільки *релігійним союзом*, части якого можуть належати до різних національностей. З цього для євреїв вибігав ряд політичних і національно-культурних обмежень, які одбивалися смертельно не тільки на духовному розвитку сил нації, але й на її матеріальному добробуті. Папузі польські партії надто щиро використали це безправне становище єврейської національності і всіма засобами, якими вони могли розпоряджатися, примушували євреїв записуватися „Поляками Мойсеевого закону“ і, таким чином, збільшати

їх фронт проти українців. Ця підкорююча політика польської шляхти, нажалі, знайшла собі міцну підпору в невеличкій, але надзвичайно впливовій, по своєму соціальному становищу, купці асимільованої буржуазії й її прихвостнів із частини денационалізованої інтелігенції, що іноді за совість, але найчастіше через особисті вигоди всю себе віддавала на послугування керуючим польським групам. Вони, діставши від поляків необхідну владу в ділянці внутрішнього, общинного життя євреїв, душили й силували волю народних мас і примушували їх нести прапор торжествуючого польського шовінізму.

Це становище було в однаковій мірі тяжким як для українців, так і для свідомих елементів єврейської інтелігенції, свідомість яких не мирилась ні з фактом ограбування українського народу его законних прав, ні з однієм для свого народу становищем помагаючого такому злочину. Першою підняла стег протеста й боротьби проти цього становища тоді ще дуже молода партія сіоністів. В цій партії стояла в той час переважно академічна молодь і в заснованому його органі „Przyszlosc“ наступно провадилася пропаганда *нейтралізування* євреїв у цій боротьбі національностей. На більшого тоді ще не стало мужності та й сами українці більшого тоді не хотіли.

Згодом позиція сіоністів в українському питанні набірає більш виразних форм. Вона вирощує в

поляків глибоку ненависть до єврейського націоналізму взагалі й до сіонізма зокрема. Для поляка слово сіоніст стає синонімом „врага польщизни“, „губителя польського дїла“... А серед українців сіонізм і сіоністи стають все більш популярними, до того, що селянин при зустрічі з євреєм цікавиться довідатися насамперед, чи він має діло з „жидом чи з сіоністом“...

Виборна кампанія в австрійській рейхстаг 1907 року раз наразі зміцнила єврейську національну політику з українською. Виборча реформа розв'язала руки й єврейським народним масам, одкривши їм доступ на арену політичної боротьби. Поляки зробили все, що тільки від них залежало, аби ізолювати євреїв од українців. Хитрою „виборчою геометрією“ вони досягли того, що славне по всіх виборчих округах при можотарній системі єврейські кандидати попадали в залежність од польських голосів. Проте при спільному зусиллі й упертій спільній боротьбі вдалося одвоювати ряд місць для українців і чотири депутатських крісел для сіоністів. Треба сказати, що як єврейські містечкові, так і українські селянські маси виказали тоді на прочуд дивну й часами дуже зворушливу національну солідарність і взаємну піддержку. Вони йшли до виборних урн і голосували за своїх кандидатів під свист жандарських малахаїв, яких висла-но було з усіх кутів польських повітових старост, а іноді й під розстріл (у Дрогобичі).

Сіоністські депутати в рейхстагу вперше порвали з заведеною традицією і в польське коло не ввійшли. Вони утворили свій єврейський національний парламентський клуб і стали в найтісніший контакт з українським клубом. Найбільш впливаючий спосіб парламентарної боротьби національних меншинств тоді полягав у пред'явленні інтерпелляції правительству і публічному розголошенню звинків місцевої влади. Обидва клуби солідарно підписували інтерпелляції як по єврейських, так і по українських справах і розподіляли проміж себе місця промовців.

З того часу політична солідарність поміж євреями, які йдуть у Галичині майже виключно під стягом сіоністів, і українським народом все міцніла й особливо виразно відбилася в останній—будемо надіятися—рішучій бітці з поляками Галичини. За свою нечалу піддержку українцям галицькі євреї заплатали не тільки великою кров'ю своїх снів, які в рядях української армії, але ще й нечисленними жертвами свого мирного населення вроді Львівського і Володимиро-Волинського страхїття.

Хай ця священна кров послужить закладом щастя обох народів у їх спільному мирному добросусідстві й свободній культурній творчості.

В. Тьомкин.

### В Міністерствах.

#### Охорона лісів

В міністерстві земельних справ під головуванням директора Департаменту Іванівського розпочалась нарада в справі охорони лісів і відпуску їх. Ця нарада має обрати кілька комісій для вирішення справ, що виникають у зв'язку со зміною земельної політики і здійсненням планів, намічених Директорією. Нарада розробить план одпуску лісів, при чому в першу чергу буде задоволено незможних людей та родичи воєнів республіканської армії. Нарада претягнеться кілька днів.

### Постанова партії соціалістів-федералістів від 27 грудня 1918 р.

Головна рада української партії соціалістів-федералістів, обмірковуючи сучасне міжнародне становище Української Народної Республіки та курс внутрішньої політики і організацію влади, постановила:

- 1) Єдиним можливим і правильним шляхом, політикою, який забезпечив би незалежність України необхідно вважати порозуміння з державами згоди.
- 2) Вся демократія України повинна підтримати бажання українського уряду зберегти нейтралітет Української Республіки та добросусідські відносини з усіма державами, не втручаючись у збройні конфлікти, які можуть виникнути між нинішніми супротивниками, як що не буде зроблено нападу на Україну.

3) Принципіально визнаючи законною владою тільки ту, яка буде утворена українським парламентом, партія повинна домагатись заведення народоправства на Україні, щоб таким чином припинити громадянську війну і ту класову боротьбу, яка нині часто переходить в збройні повстання.

4) Виходом із зучасного тяжкого внутрішнього становища партія вважає тверду військову владу, яка рішуче боролась би з анархічними виступами та антидержавними елементами.

5) Тільки широкі соціальні реформи в державному масштабі, які влада повинна перевести негайно, можуть гарантувати спокій в державі.

6) Нинішній курс політики та організацію влади через трудовий конгрес партія вважає помилковим і шкодливим кроком для будучини Української Народної Республіки.

7) Всі країни соціальні експерименти, особливо при нинішній руїні народнього господарства на залптаному стоні фінансів держави і кредиту, безперечно зруйнують українську державність.

8) До державної роботи повинно прикликати всі живі сили України, всі нації та класи, для чого необхідно скликати негайно тимчасовий демократичний предпарламент.

9) Для оборони Української Народної Республіки необхідно зараз же організувати сильну і дисципліновану аполітичну армію.

10) При нинішньому курсі політики та організації влади всі члени партії повинні допомогати урядові своєю прагєю в державних та громадських установах, не беручи однаке на себе політичної відповідальності, через це члени партії не можуть займати посади вище товариша міністра.

в залі Київської Міської Думи в 4 1/2 год. вечара.

#### Порядок денний:

- 1) Звіт Національного Секретаріату й сучасний політичний мент.
- 2) Складання великої Єврейської Національної Ради і Єврейських Установчих Зборів.
- 3) Законопроекти. Взяті квитки дійсні.

### Партія соціалістів-федералістів.

На останніх двох засіданнях головного комітету партії соціалістів-федералістів обговорювалась загальна політика та біжучі справи.

В зв'язку з теперішніми подіями прийнято було загальну резолюцію і доручено особливій комісії скласти текст її, який і був ухвалений на комітеті в п'ятницю.

Пропозицію негайно скликати з'їзд партії одхилено через воєнний стан та слабку комунікацію.

Двічі обговорювалась справа участі партійних товаришів в уряді. Постановлено і potwierжено, що члени партії не можуть займати посади вище товариша міністра.

Прийнято до відома, що Національний Союз працює далі на основах свого статуту і що обрано постійний президіум в особах М. Шаповала, О. Макаренка, М. Левицького, М. Корчинського і п. Сердюка.

Послано телеграми з висловом спочуття партії сіоністів та єврейській громаді з приводу смерті Н. С. Сиркина.

### По Україні.

— Загальне становище по всій Україні з кожним днем поліпшується. Боїв з гетьманцями немає. Ціла Україна, в руках Директорії. Одеса, — до

вяснення становища держав згоди до України — остається покищо під владою самих союзників, а не добровольців. На Київщині, життя входить в нормальне річище. Спокій порушують тільки деякі германські частини. Непорозуміння зараз же по лагоджуються. На Волині мобілізація проходить спокійно. На Холмщині і Підляшші виникають криваві сутички між селянами та польськими легіонами. На Харківщині, Полтавщині та Катеринославщині — енергійна праця республіканської влади. Ватаги більшовиків ліквідуються. На Херсонщині наше військо посувається вперед і зайняло Явкіно і Вознесенськ. Добровольців розбито.

Населення скрізь зустрічає республіканську владу з ентузіазмом. На з'їздах та зібраннях ухвалюються резолюції, в яких вітає народ Директорію та домагається скликання укр. установчих зборів. Грабунків та підпалів в поміщицьких маєтках нема. Все майно в цілости остається під охороною респ. війська або земельних комітетів.

— **Драматичний гурток.** В Новосвітлівці, славяносербського пов. заснувався драматичний гурток, в склад якого входить спільська молодь. За короткий час — гурток улаштував в земшкіль вистави: „На перші гулі“, „Буващина“ і „День правди“. Чистий прибуток з вистав призначено на культурно-просвітню роботу і при допомозі луганської „Просвіти“ — драм гурток заснував „Просвіту“ з бібліотечно-читальнею, яка відкрила просвітні курси не лише для своїх членів, але й для всіх селян.

— **Резолюція харківського губ. земства.** На надзвичайній сесії харк. губ. земства ухвалено резолюцію такого змісту:

- 1) Вітати Директорію Укр. Нар. Республіки та республік. військо — визволителя українського народу з під гетьманського гніту; 2) всіма силами допомогати Директорії тримати тверду владу та боротися з ворогами як зправа так і зліва;

близький військовий суд, щоб судити всіх урядовців, котрі звинили в допущенні вірменської різні. На жаль багато з цих урядовців утікло, між ними головні верховоди: Бивер, Таляат, Джемал.

— **Повернення бранців.** БЕРЛІН, 26. Відділ опікування востановленими при німецькому Червоному Хресті звернувся до американського Червоного Хреста з проханням повернути на батьківщину всіх бранців та інтернованих, що живуть по інших державах, особливо на Московщині.

— **Колонія Того.** ВІДЕНЬ, 26. Празький кореспондент „Нісес Вінер Тагеблат“ повідомляє з певного джерела, що Антанга ухвалила передати чехам колишню німецьку колонію Того (в Африці).

### Відповідь представника Дога.

У відповідь на ноту українського міністра закордонних справ про причини захоплення деяких пунктів території України донськими козаками, посол донського уряду генерал Черячуня прислав таку відповідь:

Міністру закордонних справ У. Н. Р. З огляду на особисто поставлені мені вами запитання про причини заняття військом всевеликого війська донського декотрих прикордонних пунктів території України маю честь довести до вашого відома і прошу повідомити Директорію У. Н. Р., що ці пункти бувають заняті з наказу донського атамана не з метою будь яких регресивних замірів що до України, а лише з стратегічного міркування, щоб забезпечити Дін з боку більшовиків.

Заняття цих пунктів тимчасове, і воно було переведене за згодою бущого уряду.

Що до чуток про рух донського війська на Україну для підтримання гетьманського уряду, то ці чулки не мають ніяких підстав, і ніяких козацьких частин на Україну мій уряд не гадав посилати.

Прошу прийняти запевнення цілковитої пошани й віданости. Генерального штабу ген.-лейт. Черячуня.

### За кордоном.

Чотири нових держави. Єврейському прес-бюро повідомляють із Константинополя: Турецька преса пише про утворення на території бущої турецької імперії чотирьох самостійних держав — турецької, арабської, вірменської й єврейської. Незалежність їх визнали держави згоди.

Французька преса проти наступу антанты на Росію. З того часу як анганта почала висадку війська на російську територію в французькій пресі з'явилися протести проти тої експедиції. Газ. „Humanite“ з 16. XI ц. р. пише: „Навіщо ця безглузда експедиція 12 тисяч французького й англійського війська на Мурман, у той час, коли підписано замирення на всіх фронтах? Далі газета протестує проти висадки війська антанты в Одесі — і домагається пояснення, бо „дти Франції мусять знати, чого їх держать на Мурмані, після того, як війна фактично закінчилась“. В кінці газета каже, що з російськими народами не можна обходитись так, як з напів-дикими народами Африки, з якими ніхто не рахується.

Український Національний Союз в Америці. Французькі газети пишуть, що Укр. Нац. Союз в Америці вислав Укр. Нац. Союзіві в Парижі телеграму, в якій висловлює йому довірря й уповноважує його бути представником від американських українців при французькому уряді. Американський Нац. Союз домагається з'єднання всіх українських земель в одну, яка ввійде в федеративний зв'язок вільних народів.

— **Нейтральна спілка.** БЕРЛІН, 26. Для боротьби з більшовизмом у Берліні закладалась нейтральна, що до партійної політики спілка, котра має завдання боротись зо всяким терором.

— **Націоналізація копалень.** БЕРЛІН, 26. Повідомляють з певних джерел, що рада народніх уповноважених поки що не ухвалила остаточних постанов у справі майбутньої негайної націоналізації копалень та інших підприємств.

— **Міжконфес. спілка.** БЕРЛІН, 26. Для оборони інтересів спільних для всіх громадян, що сплочують християнство, та для виступу підчас майбутньої політичної боротьби, відомі представники католицької та евангелічної церкви, утворили міжконфесійну комісію під проводом професора Адольфа Дейсмана та професора Мартіна Васбендера.

— **Німецьке командування.** БЕРЛІН, 25. Верховне морське німецьке командування переведено до Вільгельмсафена.

— **За різні вірмені.** ПАРИЖ, 26. Із Паргограда телеграфують до „Ігі Парізієн“, що оттоманське правительство утворило особливу комісію для розслідування вбивств вірменських дітей.

— **Література, наука.** Нові видання. Леонід Глібов. *Байки*. Печатня вид. т-ва „Друкарь“, Київ 1918, стор. 160, 80, ціна 1 кар. 75 коп.

Д. Дорошенко *На громадській роботі*. (Про П. Куліша). Видання друге, виправлене. Печатня т-ва „Друкарь“, Київ 1918, стор. 32, 80, ціна 75 коп.

П. Баєвара. *Задачник до початкового курсу арифметики*. Перша частина. Під редакцією матем. комісії „Т-ва Шкільної Освіти“. Видання друге, виправлене й доповнене. Київ 1918, „Друкарь“, стор. 128, 80, ціна 3 кар.

## ТЕЛЕГРАМИ.

(Од Українського Телеграфного Агентства.)

#### Асигновка союзу кооперативів.

ЧЕРНИГІВ, 27. Надзвичайні збори уповноважених центрального союзу кооперативів Чернігівщини, асигнували 5,000 карбованців на чернігівський народній університет та 1,000 карбов. на фонд по будівляню притулку імені кооператора Миколи Левитського для кооператорів, що не можуть через старість чи халаттва працювати.

#### Програма діяльності.

ЖИТОМІР, 27. В розмові з представниками місцевих газет Волинський губернський комісар Хв. А. Сумневич вупинився на програмі, яку він, як представник народнього уряду, буде виконувати. Він сказав: „Народній уряд стоїть на ґрунті негайного здійснення широких соціальних реформ, а також політичних та громадянських свобод. Новий народній уряд стоїть за народоправство і буде домагатись, як мога скоріше закріпити здобутки революції, скликавши трудовий конгрес.“

В дні гетьманської самоволі та примусу українська демократія переконалась, що всяка компромісна та дольня праця з буржуазними класами зовсім неможлива. І тепер українська демократія одверто виступає на боротьбу з буржуазними класами України.

Гіркий досвід гетьманщини показав нам, що коли буржуазія бере керму, то вона на нас зовсім не вважає, а коли влада в руках демократії, то буржуазія вже з нами. Коли буржуазія коло влади вона йде своєю дорогою, та виповняє своє діло, свої завдання. Одночасно з боротьбою супроти буржуазії ми будемо вживати рішучих заходів і супроти інших елементів. На Волині чорва сотня в дні гетьманщини, ще збільшилась. І через те, щоб закріпити кров'ю здобуту свободу я буду немилосердно боротись з правими елементами.

#### Арешт ватаги Марусі Земляної.

ЕЛИСАВЕТ, 27. У місті спокій і лад. На повіті ліквідуються анархічні виступи. В Бобринці військової власті заарештували ватагу Маруськи Земляної, котра захопила була містечко й накладала контрибуцію.

#### Демократична рада.

СЛАВЯНСЬК, 26 Відбулось перше засідання демократичної ради. Міським головою обрано есеера Якубовича, членами управи одного еседа та

двох представників од ценових гуртів.

#### З'їзд громадян.

БЕРЛІН, 26. Рада столичних громадян звернулася до всіх рад громадян та комісій у межах Німеччини та німецької Австрії з запрошенням на загальний з'їзд громадян, призначений на 5 січня. В програмі дня: вибори до національної ради, оборона єдности держави, стосунки ради громадян з радами воєнків та робітників.

#### Німецькі бранці.

БЕРЛІН, 26. Французьке правительство відкинуло пораду німецького правительства відіслати на батьківщину всіх без винку німецьких бранців, інтернованих тепер у Швейцарії. Відмовою мотивовано тим, що це суперечить умовам перамірря. Франція годиться пустити лашенє тих полонених котрі хворі, й то лише після поверту всіх французьких полонених, що знаходяться в Німеччині. Коли для швейцарського правительства буде через щось невідгідно утримувати полонених, то Франція радить відіслати їх назад, до Франції де вони будуть утримуватись як воєнно-полонені.

#### Нейтральна спілка.

БЕРЛІН, 26. Для боротьби з більшовизмом у Берліні закладалась нейтральна, що до партійної політики спілка, котра має завдання боротись зо всяким терором.

#### Націоналізація копалень.

БЕРЛІН, 26. Повідомляють з певних джерел, що рада народніх уповноважених поки що не ухвалила остаточних постанов у справі майбутньої негайної націоналізації копалень та інших підприємств.

#### Міжконфес. спілка.

БЕРЛІН, 26. Для оборони інтересів спільних для всіх громадян, що сплочують християнство, та для виступу підчас майбутньої політичної боротьби, відомі представники католицької та евангелічної церкви, утворили міжконфесійну комісію під проводом професора Адольфа Дейсмана та професора Мартіна Васбендера.

#### Німецьке командування.

БЕРЛІН, 25. Верховне морське німецьке командування переведено до Вільгельмсафена.

#### За різні вірмені.

ПАРИЖ, 26. Із Паргограда телеграфують до „Ігі Парізієн“, що оттоманське правительство утворило особливу комісію для розслідування вбивств вірменських дітей.

## ХРОНІКА.

— **Ювілей Миколи Вороного.** 1 січня 1918 року (нов. ст.) відбудеться урочисте святкування ювілею славетного поета Миколи Вороного в помешканні Молодого театру.

— **До учителів середн. шкіль.** З допоручення Ради спілки учителів-українців просимо прибути усіх українців учителів середніх шкіль м. Києва на організаційні збори для утворення секції середньої школи при спілці, цього дня о 11 годині ранку на Бульварно-Кудрявське № 24, 2-ий поверх.

— **Організаційна група.** В національному Союзі. Засідання Пленума Українськ. Нац. Союзу 27 грудня новий склад президіума ухвалено (12 проти 8) сформувати персонально.

— **Вибрані до президіуму одноголосно:** Голова Національного Союзу д. М. Шаповал. І Товариш Голови — д. О. Макаренко. ІІ Товариш Голови — д. Левіцький.

Члени президіума д. Корчинський і д. Сердюк.

— **Посади між членами президіума Укр. Н. Союзу розкладені так:** Секретарь Укр. Нац. Союзу д. Сердюк. Скарбник — д. Корчинський. Діловодом — призначено Г. Чуприна.

— **Щоденний прийім (прім сьят) в президіумі Укр. Нац. Союзу тимчасово провадиться в Укр. Клубі, Пушкінська 1.**

— **Голова Укран. Нац. Союзу М. Шаповал приймає від — 4 до 5 год. вечара.**

— **Дежурний член Укр. Нац. Союзу від 3 до 4 год. веч. Секретарь — д. Сердюк від 2—3 дня Діловод — д. Г. Чуприна від 1—4 вечара.**

— **Місія на мировий конгрес.** В м. ві закордонних справ відбулася під проводом міністра закордонних справ д. Чеховського нарада, на якій обговорювалась справа з формуванням місії для участі у всевітнім мировім конгресі. Після обговорення штатів місії, нарада намітила також кандидатів у члени місії, при чому на чолі її стане д. Сидоренко, котрий зараз перебуває в Парижі. Крім того у склад місії увійдуть чотирі діловодата, кандидатами на них намічені О. Я. Шульгин, проф. М. С. Грушевський, д-р прав А. Галін і д-р прав Панейко.

— **При місії функціонуватимуть секції:** політична, у складі представників партій с.-дем., с.-рев., с.-сам. та сіоністів, експертна, журнальна та інформаційна.

— **При місії буде також канцелярія.** До складання Трудового Конгресу. Сьогодні о 10 ій годині ранку в помешканні міністерства внутрішніх справ відбудеться засідання комісії у справі скликання Трудового Конгресу. В засіданні братиме участь представник Директорії У. Н. Р.

— **Нові призначення.** Товаришом міністра земельних справ призначено Олександра Макаренка. Директором лісового департаменту призначено Іванівського.

— **Від Інформаційного Бюро армії У. Н. Р. Київщина.** В Тарашанськім повіті появилсь німецький загін трьох родів зброї Ебон-фон-Ешонбаха в кількості тисяч. Він направляєтся нішим порядком на Білу Церкву. Солдати загону чинять насильства над населенням.

— **Велинь.** Розвідка із Овруча на Мозирь доїхала до станції Словічно-Бережність, більшовицьких сил не зустріла. По чуткам їх і далі немає. В Луцькому спокійно. Мобілізація йде спокійно. Настрій населення спокійний.

— **Поділля.** Станція Проскурів зайнята частинми Кармалюкського загону. В Проскуріві утворюється спокій. Румунія зняла одну дивізію з околиць Новосельці і перекинула до Букаресту, де відбувається революція.

— **Катеринославщина.** Станція Варварівка зайнята нашими військом.

— **Херсонщина.** Продовжується переслідування розбитих біля Апостола добровольців. Наші родові частини зайняли станцію Явкіно. Кінноту послали в Херсон. Вознесенськ з боєм зайняли нами. Ватаги, які називали себе більшовиками і грабували населення, розсіяно. На Одеськім фронті спокійно.

— **Борисові махинації.** В останні дні на київській біржі не було майже ніяких операцій, що мало зв'язок з непевною на погляд банкових та біржових діячів політичною ситуацією.

— **Особливо без усякого руху було з петроградськими паперами, яких чимало є на руках у петроградських та московських спекулянтів, що заїхали за часів гетьманщини на Україну, тікаючи з Совдепії.** Отже, щоб врятуватись, ці досвідчені в біржових справах „фаховці“ пустали спочатку по київській біржі, а потім і з допомогою газет чуток, що ніби англійці вже захопили Петербург та висадили на березі Фінської затоки чималі десанти. Ця поголоска зразу досягла бажаних банкам та біржовим спекулянтам наслідків. Недосвідчені в політичній ситуації деякі київські біржовики, що мають на руках багато грошей та не знають куди їх повернути, поспішали чути про захоплення англійцями Петербургу і почали сплочувати петербургські папери та давати задачки на землю і домн в Петербурзі. Ціна зразу підскочила на петербургські монетовості, попит на них почався дуже широкий і петербургські фаховці почали зоробляти великі гроші. Звичайно, що звістка про Петербург неправдива і на цю біржову махінацію наловчились чимало дрібних київських парасів. Нам перекладають, що в цій справі вже началась з боку уряду пильне слідство.

— **Мала Єврейська Національна Рада,** яка мала відбутись кілька днів тому, через випадкові причини не могла бути скликана і переноситься на понеділок 30 грудня. Рада відбудеться

Нове видання.

Група молодих письменників приступила до складання першої книжки літературно-критичного місячника „Музагет“, який почне виходити з нового року. До співробітництва запрошуються такі письменники: П. Тичина, Я. Савченко, П. Савченко, М. Семенов, Д. Загуг, Клим Пошмує, О. Слісаренко, Я. Мамонтів, О. Ярошенко, М. Івченко, А. Павлюк, О. Журалва, Ф. М. Рудницький, М. Терещенко, Йосип Зоранчук, О. Кончіп, Леся Курбас, О. Грудницький, В. Кобляк-Сльвій, П. Вірин і Терса.

На днях в помешканні українського клубу (Пушкінська 1) мають відбутись перші збори співробітників.

„Закон і Право“ Вийшло ч. перше часопису громадсько-правничого життя „Закон і Право“. Зміст: Від редакції:—В. Кістяковський: Закон про тимчасовий державний устрій України. П. Стебницький: Справа державної мови.—В. Метт: Закон про українське громадянство.—О. Тихоміров: Закон 30 травня 1918 року про військову підсудність.—С. Шелухин: Адміністративні кари і закон 2 серпня 1917 р. та 24 вересня 1918 р.—В. Лісовий: Деякі уваги до організації Державного Сенату.—Гр. Хобько: Матеріал до історії Ген. Суду та Держ. Сенату.—Судова практика—Академічне життя.—Хроніка.—Бібліографія.—Законодавство.

„Село“. Вийшло ч. 46 й 47 часопису „Село“. Поезія М. Нарушевича. Статті К. Копержинського, В. Помагайби, Арк. Животка, В. Максимця, М. Споминюка, Др. Ільницького та инш.

„Наша хата“. Вийшло 10—11 число коопер. тижневика „Наша Хата“. Статті Т. Віланенка, С. Круглова, К. В. та инш.

„Союз“. Вийшло ч. 17 тижневика „Союз“. Журнал наполовину має українських статей.

Театр і музика.

„Між двох сил“.

В понеділок 30 грудня в Державному Драматичному Театрі—прем'єра. Буде виставлено останню п'єсу відомого письменника В. К. Винниченка — „Між двох сил“—драма на 4 дії. П'єса малює часи боротьби українців з більшовиками минулої зими. В цій п'єсі в перший раз бере участь головний режисер Держав. Драм. Театру О. Л. Загаров—котрий виконає головну роль—„Сліпченка“. Бере участь вся труппа. Ставить п'єсу Загаров.

Лист до редакції.

Прощу шановну редакцію не відмовити надрукувати цього листа. В газеті „Ставка“ подані до інформаційного бюро неправдиві відомості, що до організації повстання. Там сказано про участь в організації повстання соціалістів-революціонерів і соціал-демократів, не досить підкреслені заслуги славного отамана українських військ С. В. Петлюри, визволення України і зовсім не згадується про участь в повстанні самостійників-соціалістів.

Проте справа зовсім не так виглядає. Після гетьманського перевороту 29 квітня, коли силою німецької збройної сили українство було оточено отаманом і всім спробам союзу партій порозумітися з німецькою владою і гетьманом (говорили головним чином з німцями, бо гетьман був лише німецькою маріонеткою) ні-до-чого не довели, ініціатива і переведення справи відомого меморандума з вимогою національного демократичного кабінету належали самостійникам-соціалістам, самостійники-соціалісти почали організацію повстання.

Хоч справа велася дуже конспіративно, але гетьманський уряд і німці швидко довідалися про це. Очевидно в цій справі допомогла зрада і провокація. Наслідком цього багато членів центрального комітету (а також голова партії) і визначних партійних діячів було заарештовано, де-які розстріляно.

Але ті, що лишалися на волі, вели справу далі. В останній перевороті, що висунув владу Директорії, ми маємо багато імен, які наряд буде згадувати з пошаною. Досить прагматично полковника Олександра Шаповала, начальника усіх військових резервів, що багато попрацював для утворення української армії славного революційного отамана Осесцького, заслуга котрого величезні, полковника Вал-бана, що зразу захватив Харків і підхитив під владу Директорії лівоберезну Україну, полковників Оскіана, Федора Шаповала, а також Маєвського, Неграша, Скальня... Можна привести ще багато славних лицарських

імен, героїв повстання. Як військовий привожу імена тільки військових людей, хоч багато і невійськових організували і творили повстання.

Історія слажє своє правдиве слово, яка партія в цій справі найбільш нарядові прислужилася, але не випадом заирати заслуги, ставити в тінь партію, яка одіграла велику роль в часи квітневої катастрофи в січні ц. р. і яка ще більш прислужилася народові тепер.

Цілком зрозуміла роль в організації повстання військових людей, а цього елементу українська партія самостійників соціалістів має більш, ніж всі інші українські партії вкупі. Ог же роль цієї партії цілком зрозуміла: наряд знає своїх героїв, бо баче їх в сиротний час коло себе, і ніякі сторонні впливи не затруть в народній пам'яті ці імена.

З пошаною полковник Мацюк.

Повідомлення.

Ювілей Миколи Вороного. В середу 1 січня нов. ст. 1919 р. відбудеться урочисте святкування 25-літнього ювілею славетного нашого поета Миколи Вороного в помешканні Молодого театру. Всі організації установи, товариства, які побажають вшанувати ювілянта, мають звертатися за інформаціями і для запису до організаційного комітету що дня від 10 год. ранку до 4 год. дня.

Адреса: Бесарабка, 2 пом. 11, телеф. 24—01.

Програма і порядок свята—в афішах.

Продаж квитків починається з 29 грудня в касі Молодого театру (Проріана, 19).

Одирто прийом на курси українознавства влаштовані просвітською комісією українського університету. Платня за курс 70 гривень. Справки Терещенківська 2, від 4—8 години.

Вища почткова школа для дорослих. Товариство „Провіт" відкриває школу для дорослих з програмою вищої почткової—в Галицькій частині на єврейському базарі (Золотоусівська 1).

Можна записатись: 1) у Галицькій частині від 6—8 г., 2) в українській гімназії—Польова 105, від 3—5 г.

Вищі курси українознавства, які були припинені через ревізіцію помешкання буйним гетьманським урядом, знов відновляються. Завідує курсами ректор українського державного університету професор Сушицький. Запис слухачів та інші ризні справні даються в старім помешканні курсів (Хрещатик 39 пом. 14) від 4 до 6 год. вечора. Курси складаються на кошти укр. націон. торг.-пром. союзу.

Український національний торговельно-промисловий союз. Організується український національний торговельно-промисловий союз.

Про головні завдання союзу і інші ризні справи можна довідуватись щодня від 4 до 6 год. вечора по такій адресі: Хрещатик 39, пом. 14.

В ком-ті громадян чехослов. республ. в Києві, по Лютер. вул. 20, відкрита запис для тих, що охотяться в'їзати на батьківщину з II ешелюном. Відправка буде зареж, як тільки будуть зайняті всі місця, яких є 600. Запис і видача документів щодня від 10 год. дня до 6 год. веч. а в свята тільки до 2 год. Про день відправки буде заадагеді оголошено.

Т-во „Провіт“. В п. неділок 30 грудня о 6 год. вечора в помешканні „Провіт" відбудеться чергове засідання ради товариства.

Бібліотека-читальня „Провіт" відчинена од 4 до 8 год. вечора.

Головна військова санітарна управа закликає лікарів для зайняття посад в українській армії. Важлих просять звертатись до персонального відділу управи (Хрещатик 3).

Начальник відділу персонального складу (підпис).

Пропонується всім співробітникам адміністраційно-політичного департаменту міністерства внутрішніх справ Української Народної Республіки, які служили при Центральній Раді, та які бажають зайняти свої посади, подати прохання про це не пізніше 29-го цього грудня директору адміністраційно-політичного департаменту міністерства внутрішніх справ від 10-ої до 3-ої години.

Директор департаменту Пашевський Я.

Збори київського комітету українськ. трудової партії відбудуться сьогодні в 11 год. ранку, в помешканні бюро партії, яке міститься на Прорізній 19, кімн. I. (Централ).

Т-ство „Оселя" відновило свою діяльність. В понеділок 30 грудня о 5 год. вечора одбудуться збори ради і правління, на яких буде обмірковано питання про скликання загальних зборів.

Всім буйним співробітникам штабу зазначено-технічного війська пропонується негайно подати нові заяви про залучення їх на службу. Ті, що не дадуть заяви до 31 грудня, будуть звільнені з посади.

Редактор Андрій Ніковський.

Дповіді.

НОВА КНИЖКА

С. Чиналенко. Розмова про сільське хазяйство, кн. I, ціна 1 карб. 25 коп. (Чорний пар та плодози).

Замовляти по адресі: Київ, Хрещатик 50, Книгарня Т-ва ДРУНАРЬ.

3—1489—1

Видавниче Т-во „СІЯЧ“.

Друкарня, головний склад та книгарня м. Черкаси, Олександрівська 105. Столичний гуртовий склад: Київ, Хрещатик 45.

Після останніх подій складу та книгарня Т-ва знову розпочали свою працю повній мірі. Зроблені замовлення висилаються з першим рухом пошти. Нові замовлення на всі свої і чужі видання приймаються і виконуються негайно.

Останні власні видання мають такі:

- Гр. Коваленко, Опов. з укр. історії 3 р. 80 к.
Л. Ворониківський, Вайка 1 р. 40 к.
Др. Д. Довпов, Культура Примиївизму 1 р. 40 к.
О. Діхтарь Убогий Гирей 60 к.

Книгарням, просвітам, школам та земствам при гуртових замовленнях зничай на знижка. 6—1454—6

„Т-во Шкільної Освіти“.

Вийшли з друку і продаються такі підручники:

- 1. РІДНІ КОЛОСКИ. Ч. II Читанка О. Степаненко П. 8 карб. 75 к.
2. ЗАДАЧНИК АРИТМЕТИЧНИЙ. Ч. I (цілі числа) Н. Шульгина-Іщук. Вид. 2 ге. II. 3 карб. 25 к.
3. ЗАДАЧНИК АРИТМЕТИЧНИЙ. Ч. II (дробі). Н. Шульгина-Іщук. П. 3 карб. 50 к.

Склад видав Т-ва Ш. О. Книгарня Т-ва „Друнар" Київ, Хрещатик № 50, 3—01271—1

Харківська українська книгарня „ДЗВІН“

ПЕТРОВСЬКИЙ пров. № 18.

- Має на складі такі книги:
Чепіга.—Арифметичні правила—1 карб.
Задачник. I-й рік—1 карб. 20 к.
Виниченко.—Том X-й (Кочу!)—5 карб.
Воротыба—1 карб. 50 к.
Пр. Ваглія.—Історія Слобідської України—7 карб.
Хоткевич.—Гірські Акварелі—50 коп.
Іван Мазана—40 коп.
Умови з'єднання з Москвою—40 коп.
Десятигатор для „Провіт" 4 карб.
Глібів.—Байки—1 карб. 60 к.
Тиченко.—Хто такий Виниченко 30 коп.
Куліш.—Орися—45 коп.
Сіра кобила—50 коп.
Кадилко.—Пісні про кохання—50 коп.
Полтавського правничого Т-ва Словник судівництва та дловодства 1 карб. 50 к. 2—1464—2

Кобеляцька Повітова Земська Управа

запрошує на постійну посаду інструктора по шкільній освіті людину, яка б мала вищу педагогічну освіту і добре знайома з українською мовою. Платня 6600 карбов. 3—1475—2

Всеукраїнський Кооператив. Видавничий Союз

5 вересня 1918 року відкрив власний книжний гуртовий склад.

(Мар.Влаговіщенська вул. № 102).

Замовлення приймаються на всі книжки, які мають на книжковому ярмарку. Кооперативним Товариствам і Союзам, а також Просвітам, Земствам і вишарям робиться зничайна книгарська знижка.

Замовлення виконуються негайно, по черзі їх поступалення.

Разом з замовленням необхідно надіслати гроші, приблизно вартість замовлення, а в крайньому разі не менше половини вартості замовлення. На решту робиться накладна плата.

Замовлення і гроші прохаємо надіслати на адресу: Київ, Хрещатик № 41, пом. № 57. Всеукраїнському Кооперативному Видавничому Союзу. Для розрахунків і переводів грошей можна також користуватися Українбанком (Хрещатик № 27, біжучий рахунок Союзу № 622) і Совбанком (Інститутська № 8, біжучий рахунок Союзу № 1831).

30—1074—27

Сьогодні ПЕРЕГОНИ поч. о 11 год. 30 хв. дня.

Видавнича Спілка КНИГОЗВІРНЯ

Редакція й Контора Бесарабка 2 телеф. 24-01. Книгарня, Хрещатик 28. Книгарня і Крапра Комона Хрещатик 28. ПАСАЖ № 28.

Контора й Книгарня має великий вибір різних книжок та підручників.

До відома губерніяльних, повітових народних управ, учительських спілок, просвіт, кооперативних установ, видавничих т-в, Шкільних Педагогічних Рад, а також свідомого українського громадянства.

Зважаючи на скрутний стан нашого ринку й великі клопоти, яких прихильники видавничої справи, набуваючи тмх, чи інших книжок чи підручників, виданця Спілки „КНИГОЗВІРНЯ“, переслідуючи одну тільки культурно-просвітну мету, пішла на зустріч всім одержувачам її абонементів.

Абонемент Спілки не тільки уможливує вибір різних турбот і клопотів по закупівлі потрібних йому книжок, а ще й має такі права і привілеї:

- 1) Замовлення його виконуються по-за чергою і без завадять, при чому йому, як абонентові, дається що найвища знижка,
2) Замовляючи книжки власного видавництва Спілки, абонент, одержуючи книжки по пересилу їх не платити, позаяк пересилку книжок власного видавництва своїм абонентам Спілка приймає на свій кошт.
3) Замовляючи книжки чужого видавництва, тоб-то які не було книжки і надорядку при замовленні всі гроші, по вартості їх, наперед, абонент, одержуючи книжки, за пересилку їх не платити, позаяк в таких випадках своїм абонентам Спілка пересилає книжки за свій кошт.
4) Купуючи книжки, в комолах і книгарнях Спілки, абонент користується знижкою не менш як 10% на книжках чужого видавництва і не менш як 30% на книжках власного видавництва, навіть тоді, коли набуває одну книжку вартістю менш і карб.
5) Набуває він також право на книжки, які мають в продажі в обмеженій кількості, позаяк такі книжки будуть продаватись і висилаються тільки абонентам.
6) Замовляючи або купуючи улаштовані Спілкою книгозбірні, абонентові вристання для нього знижка, надається право виплачувати гроші на протязі цілого року, при чому при замовленні, чи купівлі книгозбірні висюється тільки половина вартості її, а решта виплачується в призначені строки.
7) Одержувати книжки до читання в книгозбірнях Спілки за половину плати за встановлену для сторонніх.
8) Без жадної доплати до передплатної ціни передплатувати через посередство Спілки всі українські часописи, які виходять на Україні і по-за її межами, при чому Спілка гарантує справну виконку їх.
9) Дурно одержувати від Спілки повідомлення, про всі нові книжки, як виходять в світ.
10) Дурно одержувати відповіді на всі запитання, що до книгарського діла.

Абонентом Спілки може бути кожна особа чи інституція. Ціна абонементу 100 карбованців, які висюються на один біжучий рахунок Спілки, або надіславляться до контори Спілки. Негайно по одержанню грошей, контора Спілки висилає абонентові абонементного квітця, на якому зазначені всі зобов'язання Спілки перед абонентом. Абонент Спілки нічим не потуває себе зв'язаним і в який час може одержати од контору Спілки, при чому гроші (100 карб.) йому повертаються.

Залисуючись в число абонентів, абонент повинен надіслати до контори Спілки такі відомості: а) імя, по батькові і прізвище (чи назву інституції), б) своє службове чи офіційне становище, в) точну свою адресу поштовою, г) адресу телеграфу, найбільш зручну станцію зв'язу.

Замовляючи книжки, абонент повинен посилатись на № абонементного квітця, а замовляючи книгозбірні, крім того ще й зазначити: протязом скількох місяців він хоче виплачувати вартість її, а купуючи книжки в комолах і книгарнях Спілки, чи одержувати їх до читання в книгозбірнях Спілки пред'являти його.

З пошаною

по уповноваженню Видавничої Спілки „КНИГОЗВІРНЯ“:

Директор-розпорядник Я. САМОНЕНКО.

Секретарь Н. БАГАТІВНА

„НОВА РАДА“

Щоденна політична, економічна і літературна газета. Приймається передплата на рік 1919-й

Ціна на 3 місяці 42 карб., 2 м. 28 карб., 1 м. 14 карб.

в дрібнім продажі 60 коп. за примірник.

В 1918 році в „НОВІЙ РАДІ“ писали такі особи:

- К. Анципенко, В. Андрієвський, Федір Ближний, Микола Везонов(Архипович Ніков), Кристофор Барановський, Степан Вабак, д-р Мирон Кордуба, С. Волох, Ав. Василько, Павло Возкушевський, Ст. Васильченко, Петро Волосенко, Степан Гавельський, Євген Гавельєр, д-р Галич, Ілля Галашт, Марія Гринченко, Терентій Галапура, Андрій Горленко, Георгій Гасенко, Петро Гаєнко, Андрій Голубко, Дмитро Дорошенко, Володимир Дурдуковський, д-р Дмитро Довпов, Сергій Дусявський, Карпо Дмитрюк, Федір Душко, Олександр Дорощенко, Петро Дігущок, Василь Дога, Сергій Єфремов, Леонід Жебунов, Андрій Жук, Павло Зайцев, Марія Ішукіна, Михайло Івченко, В. Іваненко, Н. Іванна, Олександр Кузьмичевський, Михайло Корчунський, Василь Король, Олександр Кандиба, В. Костельний, Федір Касиль, Микола Крушинський, п.-о. Крамаренко, Федір Колоніус, Іван Капустякський, Микола Ковалевський, Макар Кушнір, Кох А., Петро Коломийченко, Микола Крупський, Д. Кушнірюк, І. Козвал, Володимир Леонтович, Константин Лоський, академик Орест Левківський, Платон Іванченко, Ростислав Лашенко, д-р Д. Левківський, Микола Литвинський, Ганна Ломачинська, Павло Мазовецький, проф. Коств Маціевич, Юлія Мелевська, Дмитро Маркович, акад. Олександр Мурашко, Михайло Могилевський, Олександр Мицюк, Федір Магущевський, Йосип Маєвський, Андрій Ніковський, Володимир Науменко, проф. Іван Огієнко, Дмитро Одріна, Іван Опозков, О. Олес, Євдоким Олексій, Вячеслав Прокопович, Олександр Шильович, Виктор Шовачевський, С. Панасенко Іван Прихоженок, Прокип Цюганенко, Промисловець Причеп, євген Перфецький, Методій Павловський, Софія Русова, Василь Ріанчиченко, Ко. Ромул, Р. Ріанчичевський, Н. Сирин, Федір Слівсаренко, Микола Стадник, Григорій Савлюк, Володимир Страшневич, Ольга Світлана, Людмила Старцька-Черняхівська, Петро Стебницький, П.Смуток, Олександр Скороніє, Олександр Салківський, Іван Селівський, Яків Савченко, Іван Сажиня, євген Соковит, Гр. Стрелець, Симонів, Микола Слізько, Юр. Стрижаківський, Василь Суліма, Володимир Самійленко (В. Сивелький), В. Старий, Гр. Тисляченко, Павло Тичина, Михайло Тимофій, акад. М. Туган-Барановський, Сергій Телешинський, Павло Темченко, п.-о. Тарнавський, Володимир Ульяницький, В. Флоринський, Олександр Хотовачинський, Ів. Харченко, О. Хоменко, проф. І. Фещенко-Чопівський євген Чикаленко, С. Чалий, Сергій Шелухин, проф. К. Широкий, Сергій Шметет, Олександр Шульгина, Гр. Шиянов, Леонід Юркевич, С. Яковлів, М. Якименко, А. Яринович.

Адреса редакції і контори: У Києві, Інститутська, 22.

Редактор і видавець Андрій Ніковський.

Директор контори Н. Памченко.

Редакційна колегія:

Сергій Єфремов. Андрій Ніковський. Павло Тичина.